

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 62/21

Luxemburg, 15 aprilie 2021

Concluziile avocatei generale în cauza C-490/20
V.M.A./Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”

**În ceea ce privește recunoașterea în Uniune a filiației unui copil al unui cuplu
căsătorit de același sex, avocata generală Kokott recomandă găsirea unui echilibru
între identitatea națională a statelor membre și dreptul la liberă circulație al copilului
și al părinților acestuia**

*În mod concret, un stat membru trebuie să recunoască filiația copilului în scopul exercitării
drepturilor conferite cetățenilor Uniunii de dreptul Uniunii. În schimb, acesta poate invoca
identitatea sa națională și concepția sa privind familia tradițională pentru a refuza recunoașterea
acestei legături de rudenie în vederea întocmirii unui act de naștere în conformitate cu dreptul său
național*

Litigiul privește un cuplu căsătorit compus din două femei, dintre care una, V.M.A., este resortisantă bulgară, iar cealaltă, o resortisantă a Regatului Unit, care au avut un copil în Spania, statul membru de reședință al acestora. În actul de naștere eliberat de autoritățile spaniole, cele două femei sunt desemnate drept „mamă” a copilului.

În aceste condiții, V.M.A. a solicitat autorității bulgare competente să îi elibereze un certificat de naștere pentru fiica sa, document care este necesar pentru eliberarea unui document de identitate bulgar, care să le menționeze pe cele două femei în calitate de părinți. Municipality Sofia (Bulgaria) i-a impus totuși să indice care dintre cele două soții este mama biologică, precizând că modelul de act de naștere bulgar nu prevede decât o singură căsuță pentru „mamă” și o alta pentru „tată”, fiecare dintre aceste căsuțe neputând conține decât un singur nume. Ca urmare a refuzului lui V.M.A. de a furniza informația solicitată, această autoritate i-a respins cererea.

Respingerea se întemeiază, potrivit municipalității Sofia, pe lipsa unor informații privind mama biologică și pe faptul că înscrierea a doi părinți de sex feminin într-un act de naștere este contrară ordinii publice din Bulgaria, care nu autorizează căsătoriile dintre persoane de același sex. V.M.A. a introdus o acțiune împotriva acestei decizii la Administrativen sad Sofia-grad (Tribunalul Administrativ din Sofia).

Această instanță solicită în esență Curții de Justiție să stabilească dacă refuzul autorităților naționale de a înregistra nașterea unui copil bulgar, survenită într-un alt stat membru și atestată printr-un act de naștere în care acest stat membru desemnează două mame, este contrar dreptului Uniunii.

Cu titlu preliminar, avocata generală Juliane Kokott precizează că, contrar celor afirmate de instanța națională, nu se poate considera cu certitudine că copilul are cetățenia bulgară. Astfel, această afirmație a fost contestată de guvernul bulgar, dat fiind că cetățenia bulgară este dobândită de plin drept de orice persoană cu cel puțin unul dintre părinți care este bulgar, în timp ce, în speță, identitatea mamei biologice nu este cunoscută.

Or, avocata generală arată că, și în ipoteza în care copilul nu deține cetățenia bulgară și nu este, așadar, cetățean al Uniunii, situația nu este exclusă din domeniul de aplicare al dreptului Uniunii. Astfel, în această ipoteză, rămâne problema de a ști dacă o cetățeană a Uniunii, V.M.A., care și-a exercitat dreptul la liberă circulație și a devenit mamă a unui copil împreună cu soția sa în temeiul dreptului unui alt stat membru, poate solicita statului membru de origine recunoașterea acestei

situații și eliberarea unui act de naștere care le desemnează pe cele două femei în calitate de părinți ai copilului.

Avocata generală Kokott amintește în continuare că dreptul Uniunii nu reglementează normele referitoare la stabilirea stării civile a unei persoane și, mai precis, a filiației acesteia. Totuși, statele membre trebuie să își exercite competențele în acest domeniu cu respectarea dreptului Uniunii. Aceasta precizează că dreptul la liberă circulație în Uniune îl include pe cel de a duce o viață de familie normală atât în statul membru gazdă, cât și în statul membru de origine al unui cetățean al Uniunii. În speță, V.M.A. și soția sa au dobândit în mod valabil statutul de părinți ai copilului în temeiul dreptului spaniol și duc o viață de familie efectivă cu fiica lor în Spania. Or, lipsa recunoașterii acestor legături de rudenie ar crea obstacole serioase în calea unei vieți de familie în Bulgaria, ajungându-se la o situație de descurajare a lui V.M.A. de a se întoarce în țara sa de origine.

Aceleași considerații se aplică situației copilului, cu condiția ca acesta să fie bulgar și să aibă, așadar, statutul de cetățean al Uniunii. În plus, în temeiul dreptului bulgar, emiterea unui act de naștere condiționează eliberarea unui document de identitate bulgar: refuzul eliberării acestuia ar compromite deci exercitarea efectivă a dreptului la liberă circulație al copilului.

Prin urmare, avocata generală apreciază că refuzul autorităților bulgare de a întocmi actul de naștere solicitat constituie un obstacol în calea drepturilor conferite de dreptul Uniunii lui V.M.A. și, în măsura în care aceasta are cetățenia bulgară, copilului său.

În continuare, avocata generală verifică dacă identitatea națională invocată de Bulgaria poate justifica acest refuz. Potrivit acestui stat membru, atingerea adusă identității naționale ar consta în faptul că actul de naștere solicitat se îndepărtează de concepția familiei „tradiționale” consacrată de Constituția bulgară, care ar implica în mod necesar că pentru un copil nu poate exista decât o singură mamă (sau un singur tată). Avocata generală consideră că dreptul familiei este expresia imaginii de sine a unui stat atât pe plan politic, cât și pe plan social. Definiția legăturilor de filiație în sensul dreptului intern al familiei poate intra, așadar, sub incidența expresiei fundamentale a identității naționale a unui stat membru. Aceasta implică faptul că o restrângere a intensității controlului exercitat de Curte se impune pentru a menține existența unor domenii de competență materială rezervate statelor membre. Prin urmare, în măsura în care este în discuție această esență a identității naționale, invocarea sa nu poate face obiectul unui control de proporționalitate.

Cu toate acestea, potrivit avocatei generale, **obligatia de a recunoaște legăturile de rudenie stabilite în Spania numai în scopul aplicării dreptului derivat¹ al Uniunii privind libera circulație a cetățenilor nu afectează concepția de filiație sau de căsătorie în dreptul bulgar al familiei și nici nu conduce la introducerea în acesta a unor noi concepții.** În consecință, o astfel de obligație nu amenință expresia fundamentală a identității naționale, eliminând în același timp o mare parte dintre obstacolele în calea liberei circulații, precum incertitudinile legate de dreptul de ședere al mamei britanice a copilului sau posibilitatea sa de a circula cu acesta din urmă. Având în vedere impactul limitat al acestei obligații asupra ordinii juridice bulgare, refuzul de a recunoaște filiația copilului față de V.M.A. și de soția sa în acest scop depășește ceea ce este necesar pentru a prezerva obiectivele invocate de Bulgaria.

Bulgaria **nu poate refuza, așadar, recunoașterea filiației copilului** în scopul aplicării dreptului derivat al Uniunii privind libera circulație a cetățenilor pentru motivul că dreptul bulgar nu prevede nici instituția căsătoriei între persoane de același sex, nici filiația față de mamă pentru soția mamei biologice a unui copil. În ipoteza în care copilul are cetățenia bulgară, aceasta implică mai precis **obligatia Bulgariei de a-i elibera un document de identitate sau un document de călătorie în**

¹ În special Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO 2004, L 158, p. 77, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 56), precum și Regulamentul (UE) nr. 492/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 aprilie 2011 privind libera circulație a lucrătorilor în cadrul Uniunii (JO 2011, L 141, p. 1).

care este menționată calitatea de părinți a V.M.A. și a soției sale pentru a permite copilului să călătorească în mod individual cu fiecare dintre părinții săi.

În schimb, prin invocarea identității naționale, Bulgaria **poate justifica refuzul recunoașterii filiației copilului**, astfel cum a fost stabilită în actul de naștere spaniol, în vederea întocmirii unui act de naștere care determină filiația acestui copil **în sensul dreptului intern al familiei**.

MENTIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENTIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua lecturii.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106